31989L0397

1989.6.30. *AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA* L 186/23

A TANÁCS IRÁNYELVE
(1989. június 14.)
az élelmiszerek hatósági ellenőrzéséről

(89/397/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ([1]),

együttműködve az Európai Parlamenttel ([2]),

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([3]),

mivel az élelmiszerkereskedelem a közös piac egyik legjelentősebb tényezője; mivel az összes tagállamnak törekednie kell polgárai egészségének és gazdasági érdekeinek védelmére; mivel az egészség védelmének feltétel nélküli elsőbbséget kell biztosítani, és mivel ezért szükséges az élelmiszerek hatósági ellenőrzésének összehangolása és hatékonyabbá tétele;

mivel az ilyen típusú ellenőrzésre vonatkozó nemzeti jogszabályok közötti különbségek azonban olyan jellegűek, hogy akadályozzák az áruk szabad mozgását;

mivel ezért e jogszabályokat közelíteni kell;

mivel első lépésként ezen ellenőrzések végrehajtását szabályozó általános elveket kell összehangolni;

mivel az általános elvek mellett szükség esetén egyedi rendelkezéseket is el lehet majd fogadni;

mivel ezen irányelv célja annak vizsgálata, hogy az élelmiszerek megfelelnek-e az élelmiszerekre vonatkozó jogszabályoknak; mivel e jogszabályok az egészségre, az összetételre, a fogyasztók gazdasági érdekeinek védelmére létrehozott minőségi szabályokra, valamint a fogyasztók tájékoztatására és a tisztességes kereskedelmi ügyletekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak;

mivel az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokat és tárgyakat az élelmiszerekkel együtt ellenőrizni kell;

mivel a belső piac megvalósítása céljából a Közösségen belüli határokon keresztül szállításra szánt élelmiszereket ugyanolyan alapossággal kell megvizsgálni, mint az előállító tagállamban forgalmazásra szánt élelmiszereket;

mivel az ellenőrzést ezért alapvetően az előállító tagállamban hatályban lévő rendelkezésekre kell alapozni; mivel ezen alapelv nem érvényes azonban akkor, ha az ellenőrző hatóság számára bármilyen elfogadható eszközzel – ideértve a kereskedelmi dokumentumok bemutatását is – bizonyítják azt, hogy a kérdéses terméket egy másik tagállamba szándékoznak elszállítani, valamint azt, hogy a termék megfelel a másik tagállam hatályos rendelkezéseinek;

mivel a hatékonyság érdekében az ellenőrzéseket rendszeresen kell végrehajtani; mivel ezen ellenőrzéseket nem szabad tárgy, szakasz vagy időpont vonatkozásában korlátozni, amely esetében, illetve amikor lefolytatásuk megfelelő, és mivel ezen ellenőrzéseket a hatékonyságuk biztosítására legalkalmasabb formában kell elvégezni;

mivel az ellenőrzési eljárások kijátszásának megakadályozása érdekében elő kell írni azt, hogy a tagállamok nem zárhatnak ki egy terméket sem a megfelelő ellenőrzés alól annak alapján, hogy azt Közösségen kívüli kivitelre szánják;

mivel az ellenőröket megfelelő hatáskörrel kell felruházni;

mivel, bár a vállalatoknak nincs joguk akadályozni a ellenőrzést, törvényes jogaikat – különösen a gyártási titokhoz és a jogorvoslathoz való jogukat – tiszteletben kell tartani;

mivel az élelmiszerek ellenőrzéséért felelős hatóságok tagállamonként különbözhetnek; mivel kívánatos ezért közzétenni az egyes tagállamok e területen illetékes hatóságainak jegyzékét az illetékességi területük feltüntetésével, és az ellenőrzésekkel kapcsolatos vizsgálatok elvégzésére engedélyezett laboratóriumok jegyzékét;

mivel a hatósági ellenőrzéseknek hatékonyan hozzá kell járulniuk az élelmiszerjog megsértésének megelőzéséhez; mivel e célból a megfelelő kritériumok alapján kell a programozásukat kialakítani;

mivel, jóllehet elsősorban maguknak a tagállamoknak kell meghatározniuk az ellenőrzési programjaikat, a belső piac megvalósítása és működése érdekében rendelkezni kell közösségi szintű összehangolt programok létrehozásáról is;

([1]) HL C 20., 1987.1.27., 6. o., HL C 88., 1987.4.5., 14. o. és HL C 131., 1989.5.27., 6. o.
([2]) HL C 345., 1987.12.21., 80. o. és HL C 120., 1989.5.16.
([3]) HL C 347., 1987.12.22., 1. o.

mivel a nemzeti és az összehangolt programok egyidejű végrehajtása olyan tapasztalatokat fog szolgáltatni, amelyek jelenleg nagyrészt hiányoznak; mivel e tapasztalatok figyelembevételével szükségessé válhat ezen irányelv felülvizsgálata az általa bevezetett intézkedések javítása érdekében;

mivel az ellenőrzések gyakorlati végrehajtása tekintetében a tagállamok számára bizonyos mértékű szabadságot kell biztosítani, hogy ne akadályozzák azon már bevált rendszereket, amelyek az egyes tagállamok tényleges körülményeihez jobban igazodnak,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

(1) Ezen irányelv meghatározza az élelmiszerek hatósági ellenőrzésének végrehajtására vonatkozó általános elveket.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában az „élelmiszerek hatósági ellenőrzése" – a továbbiakban „ellenőrzés" –

– az élelmiszerek,

– az önmagukban értékesítésre kerülő élelmiszer-adalékanyagok, vitaminok, ásványi sók, nyomelemek és egyéb adalékanyagok,

– az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak,

hatáskörrel rendelkező hatóság által történő ellenőrzése a közegészségügyet fenyegető veszélyek megelőzését szolgáló, a tisztességes kereskedelmi ügyleteket biztosító vagy a fogyasztók érdekeit védő rendelkezéseknek való megfelelőségük tekintetében, beleértve a fogyasztók tájékoztatásáról szóló rendelkezéseket is.

(3) Ezt az irányelvet a részletesebb közösségi szabályokkal összefüggésben elfogadott rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni.

(4) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni a metrológiai ellenőrzések esetében.

2. cikk

(1) A tagállamok meghozzák azon intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ellenőrzéseket ezen irányelvvel összhangban folytassák le.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a más tagállamba szállításra szánt termékeket ugyanolyan alapossággal vizsgálják meg, mint a saját területükön forgalmazásra szánt termékeket.

3. cikk

A tagállamok nem zárhatnak ki egy terméket sem a megfelelő ellenőrzés alól azon az alapon, hogy azt Közösségen kívüli kivitelre szánják.

4. cikk

(1) Az ellenőrzéseket:

– rendszeresen,

– a meg nem felelés gyanúja esetén, folytatják le

(2) Az ellenőrzéseket a kitűzött célokkal arányosan folytatják le.

(3) Az ellenőrzések kiterjednek a termelés, a gyártás, a Közösségbe történő behozatal, a feldolgozás, a tárolás, a fuvarozás, az elosztás és a forgalmazás valamennyi fázisára.

(4) Az ellenőrzéseket általában előzetes figyelmeztetés nélkül folytatják le.

(5) Az illetékes hatóság minden esetben a (3) bekezdésben felsorolt szakaszok közül azt vagy azokat választja ki, amelyek a tervezett ellenőrzéshez a legmegfelelőbbnek tűnnek.

5. cikk

A 6–9. cikkben megállapított feltételekkel összhangban és a végrehajtandó vizsgálat figyelembevételével az ellenőrzés a következő intézkedések közül egyből vagy többől áll:

1. ellenőrzés;

2. mintavétel és elemzés;

3. a személyzet higiéniai ellenőrzése;

4. az írott és a dokumentációs anyagok ellenőrzése;

5. a vállalat által létrehozott ellenőrzési rendszerek és az elért eredmények vizsgálata.

6. cikk

(1) Az ellenőrzés a következőkre terjed ki:

a) a telkek, üzemi épületek, irodák, létesítmények és azok környezete, a fuvarozóeszközök, a gépek és berendezések állapota és azoknak a 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt különböző szakaszokban történő használata;

b) az élelmiszerek előkészítéséhez és előállításához használt nyersanyagok, összetevők, technológiai segédanyagok és egyéb termékek;

c) a félkész termékek;

d) a késztermékek;

e) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak;

f) a tisztító- és karbantartószerek és -eljárások, valamint a rovarirtó szerek;

g) az élelmiszerek előállítására és feldolgozására használt eljárások;

h) az áruk címkézése és kiszerelése;

i) a tartósítási módszerek.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén ki lehet egészíteni a következőkkel:

– a vizsgált vállalkozás vezetőjének és a vállalkozásnál dolgozó személyek meghallgatása,

– a vállalkozás által beépített mérőeszközök által rögzített értékek leolvasása,

– a vállalat által beépített mérőeszközökkel végzett méréseknek az illetékes hatóság által a saját mérőeszközeivel elvégzett ellenőrzése.

7. cikk

(1) A 6. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában említett termékekből elemzés céljára mintákat lehet venni.

A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a vizsgált vállalkozásoknak lehetőségük legyen ellenvéleményt is kérni.

(2) Az elemzéseket hatósági laboratóriumokban végzik el.

A tagállamok más laboratóriumokat is felhatalmazhatnak ezen elemzések elvégzésére.

8. cikk

Azokat a személyeket, akik munkájuk során közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe kerülnek a 6. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában említett anyagokkal és termékekkel, az 5. cikk (3) bekezdésében említett higiéniai ellenőrzésnek vetik alá.

Ezen ellenőrzés célja a személyi higiéniára és a ruházatra vonatkozó egészségügyi szabványok betartásának vizsgálata. Ezen ellenőrzést az orvosi vizsgálatok sérelme nélkül folytatják le.

9. cikk

(1) Az ellenőrzéssel megbízott személyeknek figyelembe kell venniük a 4. cikk (3) bekezdésében említett különböző szakaszokban a természetes vagy jogi személyek birtokában lévő írásos és dokumentációs anyagokat.

(2) Az ellenőrzéssel megbízott személyek másolatot vagy kivonatot is készíthetnek a részükre ellenőrzésre benyújtott írásos és dokumentációs anyagokról.

10. cikk

Amennyiben az ellenőrzéssel megbízott személyek szabálytalanságot fedeznek fel vagy gyanítanak, megteszik a szükséges intézkedéseket.

11. cikk

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az ellenőrzéssel megbízott személyeknek joguk legyen elvégezni a 6–10. cikkben meghatározott intézkedéseket.

(2) A tagállamok előírják, hogy az érintett természetes és jogi személyek kötelesek alávetni magukat az ezen irányelvvel összhangban végzett ellenőrzéseknek, és kötelesek támogatni az ellenőröket feladataik ellátása során.

12. cikk

(1) A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ellenőrzés által érintett természetes és jogi személyeknek joguk legyen jogorvoslattal élni azon intézkedések ellen, amelyeket az illetékes hatóság ellenőrzés céljából hozott.

(2) A tagállamok előírják, hogy az ellenőrzéssel megbízott személyeket szakmai titoktartás kötelezi.

13. cikk

Annak érdekében, hogy ezt az irányelvet valamennyi tagállamban egységesen hajtsák végre, a Bizottság az irányelv elfogadását követő egy éven belül jelentést készít az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a következőkről:

a) a tagállamok élelmiszer-ellenőreinek képzésére vonatkozó hatályos előírások;

b) közösségi rendelkezések megállapításának lehetősége arra vonatkozóan, hogy mi képezheti az élelmiszer-ellenőrök alap- és továbbképzését;

c) közösségi minőségi szabványok megállapításának lehetősége az ezen irányelv szerinti ellenőrzésekben és mintavételekben résztvevő összes laboratórium számára;

d) egy közösségi ellenőrzési szolgálat létrehozásának lehetősége, beleértve az ellenőrzésekbe bevont összes személy és intézmény információcseréjét is.

14. cikk

(1) A tagállamok illetékes hatósága vagy hatóságai előzetes programokat állítanak össze, amelyekben meghatározzák a 4. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint, egy adott időszak alatt rendszeresen végrehajtandó ellenőrzések jellegét és gyakoriságát.

(2) Minden év május 1-jéig a tagállamok megküldik a Bizottság részére az (1) bekezdésben említett programok előző évben történt végrehajtására vonatkozó összes szükséges információt, amelyben részletezik a következőket:

– a programok összeállítása során figyelembe vett feltételek,

– az elvégzett ellenőrzések száma és jellege,

– a megállapított jogsértések száma és jellege.

(3) Minden év október 16-ig és első alkalommal 1991-ben, az Élelmiszerügyi Állandó Bizottság keretén belül a Bizottságnak a tagállamokkal folytatott konzultációját követően, a Bizottság továbbít a tagállamoknak egy ajánlást, amely a következő évi összehangolt ellenőrzési programra vonatkozik. Ezt követően az ajánlás hozzáigazítható az összehangolt program végrehajtása során felmerült igényekhez.

Az összehangolt programnak különösen azokat a kritériumokat kell megállapítania, amelyek a végrehajtása során elsőbbséget élveznek.

A (2) bekezdésben említett információ külön szakaszt tartalmaz az összehangolt program végrehajtásáról.

(4) Ezen irányelv kihirdetésétől számított öt év elteltével a Bizottság jelentést továbbít a Tanács részére az e cikk végrehajtásáról, és ezt adott esetben bármilyen alkalmas javaslattal kiegészítheti.

15. cikk

Minden tagállam közli a Bizottsággal a következőket:

– az illetékes hatóság vagy hatóságok, valamint azok területi illetékességének és feladatkörének terjedelme,

– az illetékes hatóságok által felhatalmazott azon hatósági vagy engedélyezett laboratóriumok neve, amelyek az ellenőrzéssel kapcsolatos elemzések elvégzéséért felelősek.

E jegyzékeket az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának* „C” sorozatában hirdetik ki.

16. cikk

A tagállamok legkésőbb ezen irányelv kihirdetését követő 12 hónapon belül elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az értesítéstől [1] számított 24 hónapon belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

17. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 1989. június 4-én.

a Tanács részéről

az elnök

P. SOLBES

[1] Erről az irányelvről 1989. június 20-án értesítették a tagállamokat.